

Nr 28.

Av herr **Sjölander m. fl.**, om anslag för svenskt deltagande med vissa lantbruksprodukter och lantbruksredskap i utställningar uti Estland m. fl. länder.

Uti årets statsverksproposition under nionde huvudtiteln har departementschefen lämnat en redogörelse för de framställningar om anvisande av statsmedel till belopp av 200,000 å 250,000 kronor för deltagande uti utställningar i de baltiska staterna och Polen, som till Kungl. Maj:t under föregående år ingivits av Sveriges Allmänna Lantbrukssällskap och hushållningssällskapens ombud samt Stockholms m. fl. läns hushållningssällskap. Sedan lantbruksstyrelsen tillstyrkt ett anslag av 50,000 kronor, men kommerskollegium på grund av bristande utredning avstyrkt anslag, har departementschefen funnit sig av statsfinansiella skäl icke böra av riksdagen önska något anslag för ändamålet.

Det synes oss emellertid, som om de statsfinansiella skälen icke böra tillmätas avgörande vid bedömande av en fråga, som den föreliggande, vilken för vårt lands jordbruk måste anses vara av största betydelse. Det handlar i detta fall om en utgift, som visserligen är avsedd att användas i utlandet, men som dock rätt använd säkerligen kommer att återgå till landet i mångdubbel måtto i form av likvid för i Sverige för export inköpta varor.

Jordbrukets läge i vårt land är så bekymmersamt, att det synes oss nödvändigt, att staten åtminstone indirekt räcker jordbrukarna en hjälpanande hand genom att underlätta avsättningen av jordbruksprodukter till främmande länder.

Uppfödning av avelsdjur är för vårt lands jordbruk en synnerligen lämplig näringsgren, för vilken landet äger stora naturliga betingelser. varjämte inom landet finnas högt förädlade kreatursraser, som med fördel kunna finna avsättning utomlands. Genom de svenska växtförädlingsanstalternas förtjänstfulla verksamhet produceras inom landet rikt avkastande och härdiga sorter av spannmål och frö, som med framgång kunna tävla med andra länders.

Av dessa två slags jordbruksprodukter förefinnes inom landet en stor överproduktion, för vilken avsättning måste beredas till utlandet, om icke produktionen skall gå tillbaka. En lönande export av dessa varor skulle även i hög grad bidra till att öka produktionen till fördel för såväl odlarna som hela landet.

De svenska jordbruksprodukterna av ifrågavarande slag äro emellertid, i synnerhet beträffande avelsdjur, jämförelsevis okända i utlandet och

där möter för närvarande en svår konkurrens från valutasvaga länder. Åtgärder måste därför vidtagas för att göra de svenska produkterna kända av de främmande ländernas jordbrukare och härför är en målmedveten och planmässig propaganda nödvändig.

Ett av de verksammaste propagandamedlen är deltagande i utställningar, och vi dela ovannämnda lantbrukskorporationers mening om att staten bör bidraga till att åstadkomma representativa utställningar av svenska avelsdjur, utsäden och lantbruksmaskiner företrädesvis i de baltiska staterna och Polen, som på grund av sin närbelägenhet och sina med Sverige tämligen likartade klimatiska förhållanden äro naturliga avsättningsområden för svenska förädlade jordbruksprodukter och -maskiner. Bortom dem ligger det stora Ryssland, som med tiden säkerligen kommer att bliva ett viktigt avsättningsområde, till vilket tillträdet väsentligt skulle underlättas, om Sverige dessförinnan fått fast fot i randstaterna.

För jordbruket är det emellertid icke lika lätt som för industrien att på egen bekostnad och risk deltaga i utländska utställningar, ty jordbruket kan icke i samma mån som industrien påräkna bankernas stöd för företag av denna art och särskilt vad utställning av avelsdjur beträffar varken kunna eller vilja jordbrukarna riskera att sända sina dyrbara avelsdjur till ett främmande land utan säkerhet för priset. För att möjliggöra uppvisandet av svenska jordbruksprodukter vid utställningar i randstaterna bör Sverige officiellt deltaga och svenska staten bekosta vissa därmed förenade kostnader.

De utställningar, uti vilka Sverige bör deltaga, äro de årligen i juli—september månader återkommande stora utställningarna i Reval, Riga och Kowno samt åtminstone en utställning i Polen.

För ett värdigt deltagande i dessa utställningar samt för en kraftig propaganda i samband därmed för svenska avelsdjur, utsäde och lantbruksmaskiner, erfordras

1) att utställningarna anordnas efter en gemensam plan, utarbetad av en av Kungl. Maj:t utsedd utställningskommitté representerande de olika intressena inom Sverige, för vilken kommitté dagtraktamenten, rese- och expeditionskostnader böra beräknas;

2) att anordnandet av den svenska utställningsavdelningen handhaves av en för alla utställningarna gemensam utställningskommissarie, som lämpligast kan vara den svenska statens lantbrukskonsulent, som Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition föreslagit skall anställas i Riga;

3) att för kommissariatet anskaffa antingen

a) ett flyttbart tält, som kan förflyttas från den ena utställningen till den andra, eller ock

b) att en fast paviljong av enkel konstruktion uppföres inom varje utställningsområde i de nämnda städerna.

4) att tabeller, fotografier, skioptikonbilder och filmer med nödiga apparater anskaffas för att förevisas i nämnda tält eller paviljong;

5) att broschyrer om svenska avelsdjur och utsäden utgivas på respektive länders språk till utdelning vid utställningarna och andra tillfällen;

6) att smakfulla dekorativa anordningar i de svenska färgerna vidtagas å de platser, där de svenska föremålen äro utställda;

7) att kommissariatet erhåller nödiga medel till sitt förfogande för att på värdigt sätt representera Sverige; samt

8) att platshyror och övriga utställningskostnader jämte frakter till utställningarna, åtminstone för avelsdjuren, betalas av staten.

Dessa kostnader låta sig svårligen exakt beräknas, men kunna ungefärligen för fyra utställningar, en i vardera av ovan angivna länder, uppskattas till följande belopp:

1) utställningskommitté	kronor 10,000
2) kommissariens lön och resor	» 20,000
3) a) tält för kommissariatet jämte uppsättning, nedtagning och frakter	» 15,000
b) 4 paviljonger	kronor 80,000
4) tabeller, fotografier m. m.	» 15,000
5) broschyrer	» 15,000
6) dekorativa anordningar	» 10,000
7) representation	» 10,000
8) utställningskostnader	» 40,000

Summa kronor 135,000

alternativt enligt 3 b Kronor 200,000

Under förutsättning att den föreslagna lantbrukskonsulenten i Riga skulle kunna tjänstgöra som utställningskommissarie, och hans avlöning och resor utgå av eljest anslagna medel skulle kostnaderna kunna minskas med 20,000 kronor.

Då vi utgå ifrån att lantbrukskonsulentens huvudsakliga uppgift skall vara att främja avsättningen av svenska jordbruksalster och -förnödigheter i randstaterna och detta bäst vinnes genom hans medverkan vid utställningarna, anse vi att han, om han i övrigt därtill kan anses lämplig, även bör vara kommissarie, och då vi vidare hålla före, att det till en början kan vara mindre välbetänkt att uppföra fasta paviljonger utan att, tills mera erfarenhet vunnits, kommissariatet bör kunna inrymmas uti ett flyttbart tält, hava vi kommit till det resultat, att ett statsanslag av 115,000 kronor är behöfligt för ändamålet, vilket belopp bör anvisas för nästa budgetår, så att deltagande må kunna ske vid de under innevarande år anordnade utställningarna.

Med stöd av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte bevilja ett anslag av 115,000 kronor att efter Kungl. Maj:ts bestämmande användas för bestridande av kostnaderna för utställande av svenska

avelsdjur, utsäde och frö samt lantbruksmaskiner och redskap vid under innevarande år anordnade utställningar i Estland, Lettland, Litauen och Polen.

Stockholm den 17 januari 1924.

<i>Oscar E. Sjölander.</i>	<i>Allan Andersson.</i>	<i>C. J. Johansson,</i> Upp-Mälby.
<i>Per Henning Sjöblom.</i>	<i>O. Nilsson,</i> Tånga.	<i>J. H. Blomquist.</i>
<i>Gottf. Svärd.</i>	<i>Martin Andersson,</i> Igelboda.	<i>Verner Karlsson</i> i Vätö.
<i>Verner Hedlund.</i>	<i>Gustaf Johansson,</i> Kullersta.	<i>K. A. Borg.</i>
<i>Fredr. Aarnseth.</i>	<i>Ernst Hage.</i>	<i>K. J. Söderberg.</i>
<i>N. Björk.</i>	<i>Karl Andersson,</i> Katrineholm.	<i>Carl Knutsson.</i>
